

tekst PERSIS BEKKERING

fotografie TESKA OVERBEEKE

UIT DE KUNST

Het nieuwste decor voor dramaserie, blogs en boeken is de GALERIE. En het stralende middelpunt is de GALLERINA, de chique en vaak COOLE KUNSTKENNER die de galerie bestiert. MEET THE GIRLS.

Sophie Bargmann

048

FEBRUARI 2014

ELLE
#LIFE

Zeg 'gallerina' en je denkt aan Charlotte York, de perfectionistische, conservatieve brunette uit *Sex and the City*. In de zeldzame scènes dat ze aan het werk is, wandelt ze dromerig op haar Prada-loafers langs de hoge witte wanden van de galerie, haar glanzende steile haar golft mee. Haar kleding is smetteloos, kreukloos en tijdloos – nooit saai, wel professioneel. Soms zie je haar met bril (zwart montuur), het symbool van haar esthetisch-intelligente uitstraling. Charlotte is het archetype van de galerieassistent die vele boeken, films en series heeft beïnvloed.

Nu, zo'n tien jaar later, is de gallerina overal. 'Galleries are the new hospitals,' zoals cultuurblog hyperallergic.com het eerder dit jaar verwoordde. Het ziekenhuis als de ideale tv-biotoop voor actie, intrige en McSteamy's heeft concurrentie gekregen van galeries. En daarmee zijn gallerina's – het woord is afgeleid van ballerina's en duidt de meestal vrouwelijke assistent van de galerist aan – de nieuwe trauma-artsen.

Marnie Michaels, de gallerina uit hitserie *Girls*, is misschien wel de meest expliciete Charlotte-imitatie van de televisie, met hetzelfde kapsel, dezelfde preutsheid, en eenzelfde zwak voor excentrieke kunstenaars en hun avances.

Een Amerikaans tv-kanaal werkt aan een nieuwe *scripted reality show* genaamd *Gallerina*. De serie (wanneer die op televisie verschijnt is nog onbekend) speelt zich af in een grote galerie in Los Angeles, waar de jonge vrouwelijke hoofdpersoon zich staande zal moeten houden 'in een wereld van steenrijke klanten, lastige kunstenaars en geduchte concurrentie,' aldus de aankondiging. De producent maakte eerder de film *Mean Girls* – dat belooft wat.

De galerie was ook het decor voor de realityserie *Gallery Girls*, die deze zomer na één seizoen alweer beëindigd werd (en in Nederland nog door niemand is aangekocht). De serie portretteert zes roddelbeluste meisjes die als galerieassistenten in hippe New Yorkse galeries werken – 'Will they be able to survive in this business?' De kunstwereld blijkt hier niet zo'n andere 'business' te zijn dan de modewereld, de advocatuur, of welke *high-potential* omgeving dan ook: de concurrentie om de beste banen is hoog, de hakken nog hoger, de feestjes talrijk.

Maar de gallerina is ook in de literatuur aanwezig, bijvoorbeeld in de roman *Lulu Meets God and Doubts*

Him van Danielle Ganek (Plume Books), een soort *De duivel draagt Prada* dat zich afspeelt in de New Yorkse kunstwereld, waar de hoofdpersoon een baan vindt in een galerie en omschrijft hoe pretentieuze haar collega's zijn ('We rollen met onze ogen als iemand om de prijslijst vraagt.')

En de gallerina is op internet. *Babes at the Museum* is een blog met de *streetstyle* van kunstmeisjes die door 's werelds 'meest exquise musea en galleries wandelen', volgens de omschrijving. In 2011 wijdde weblog The Cut, onderdeel van *New York Magazine*, een foto-reportage aan de kledingstijl van New Yorkse gallerina's, die 'soms nog interessanter is dan de tentoonstellingen zelf,' schreef de auteur.

SPIN IN HET WEB

Maar komt dit romantische beeld wel overeen met de werkelijkheid? 'Ik kan me nog goed herinneren dat ik de Nederlands-Amerikaanse galerieassistent van de beroemde galerist Jack Kilgore uit New York ontmoette op de Maastrichtse kunstbeurs Tefaf, tien jaar geleden,' zegt Wieteke van Zeil, kunstkriticus bij *de Volkskrant*. 'Ik was stomverbaasd dat zij de nieuwste Prada's droeg met precies de juiste punt, hak en hoogte. Een jaar later werden die schoenen door iedereen gekopieerd en gedragen.' Volgens Van Zeil voorspellen de jurkjes, schoenen en tassen van de gallerina's exact wat het modebeeld van volgend jaar zal zijn. 'Galeriemeisjes weten de nieuwste mode, de beste vintage en de juiste dosis van behoudende professionaliteit in hun outfits te mixen,' omschrijft ze. 'Op extreme outfits zul je ze niet betrappen en toch lopen ze voor de mainstream uit.'

De allure van gallerina's heeft niet alleen met mode te maken, denkt Van Zeil. 'In Groot-Britannië komen ze meestal uit de hoogste sociale kringen. Daar is het voor meisjes uit families die al eeuwen kunst verzamelen chic om in een galerie te werken. De juiste achternaam opent deuren. Een gallerina moet namelijk op een natuurlijke manier met de rijksten der aarde kunnen omgaan.'

Voor Nederlandse gallerina's ligt dat net even anders. De kunstacademies staan wereldwijd goed bekend, maar de kunsthandel, zoals die zich in steden als Amsterdam, Rotterdam en Maastricht afspeelt, is klein.

'In New York en Londen zijn er veel meer galeries dan in Amsterdam en er gaat in die steden veel meer geld om dan hier,' zegt Katrien van de Linde (26). Na stages in Londen en Parijs en een baan in New York richt zij voor het Stedelijk Museum een exclusieve ↗

'EEN
GALLERINA
IS NIET
ALLEEN
EEN MOOI
PLAATJE,
DE VERKOOP
STAAT
VOOROP'

049

FEBRUARI 2014

Nadine van der Vlies

Nina van Heuveln

Katrien van de Linde

'JE MOET
OP EEN
NATUURLIJKE
MANIER MET
DE RIJKSTEN
DER AARDE
KUNNEN
OMGAAN'

club van jonge donateurs op. 'In New York liep ik elke maand op één avond alle openingen van tentoonstellingen af,' vertelt ze. 'De galleries plannen hun feestjes allemaal tegelijk. Kunst en glamour gaan daar hand in hand.' Maar in Nederland gebeuren er ook interessante dingen. 'Ik zie hier veel experimenten, met popgalleries, bijzondere projecten en betaalbare kunst. Kunst is niet meer alleen gebonden aan een museum, kunst is overal.'

Dat democratische aspect heeft als voordeel dat je geen barones hoeft te zijn om in een galerie te mogen werken. Een studie kunstgeschiedenis, een goed netwerk en goed kunnen praten is belangrijker dan afkomst, zeggen Nederlandse gallerina's. Nina van Heuveln (24) werkt naast haar masterstudie kunstgeschiedenis bij Boetzelaer Nispen in Amsterdam. Haar werkgeefster leerde ze kennen op een excursie naar de galerie. 'Ze vroeg me toen of ik een weekend wilde helpen op een beurs. Daar verkocht ik twee kunstwerken aan een grote verzamelaar. Misschien was het beginnersgeluk, maar ik mocht meteen blijven als vaste assistente.' Met een goed verhaal schop je het ver in de galeriewereld, zegt ze. 'Een gallerina is niet alleen een mooi plaatje, de verkoop staat voorop.'

Haar studiegenoten keken wel verbaasd op toen ze vertelde dat ze op de fotografiebeurs Unseen mocht werken. 'Ze willen allemaal bij een galerie werken.

Maar de concurrentie is groot in Amsterdam en het aanbod is beperkt.'

Meestal kom je een galerie binnen via een stage, vertelt Nadine van der Vlies (27), die sinds een paar maanden fulltime bij de grote internationale galerie Annet Gelink in Amsterdam werkt. 'Mijn medestudenten dachten dat ik tijdens mijn stage de hele dag niets aan het doen was.' Ze lacht: 'Je komt er gauw genoeg achter hoe veeleisend het werk is.'

De galerie is de spin in het web van musea, kunstenaars en handel, legt ze uit. Het is de eerste etalage waar een kunstwerk getoond wordt. Van hieruit gaat een werk naar een verzamelaar of naar de collectie van een museum. Annet Gelink Gallery representeert ongeveer twintig kunstenaars. Hun werk gaat mee naar tientallen beurzen wereldwijd om het te presenteren. In de galerie zelf wordt dus maar een klein deel tentoongesteld. Nadine: 'Het is onze taak om precies te weten waar een bepaald kunstwerk is: is het uitgeleend aan een museum of staat het in een van onze depots? Mijn werk bestaat voor een groot deel uit het beantwoorden van e-mails.' Haar collega Macarena Dupouy (32) onderhoudt de contacten met een deel van de kunstenaars. 'Daarnaast ga ik mee naar beurzen,' zegt ze. 'Dan moet je weten wat je wilt meenemen. Is het nieuw werk? Wanneer heeft de kunstenaar dat dan klaar? Wanneer kan het op transport?'

Dat is bij een groot kunstwerk geen kwestie van een postzegel plakken. Het transporteren bezorgt ons behoorlijke kopzorgen. Als iets zoekraakt of beschadigd ben je een uniek werk kwijt.' De assistenten leiden ook klanten of studenten rond op de tentoonstelling van de galerie. 'Die educatieve functie is belangrijk. Onze galerie is meer dan een winkel.'

Op de vraag of mode belangrijk is in hun vak, schudden Macarena en Nadine hun hoofd. 'Gisteren waren we de hele dag in de opslagruimte, dan kun je echt niet mooi gekleed gaan. Dan doe je iets comfortabels aan,' zegt Nadine. 'Ik draag nu wel hogere hakken dan toen ik op de ambassade in Londen werkte,' geeft Katrien toe. 'Hier mag je opvallender gekleed gaan. Ik hou van mode, dat deed ik al voordat ik in de kunst werkte. Ik ben me niet anders gaan kleden.' Nina werkt in een galerie waar in spijkerbroek gewerkt wordt, zegt ze. Maar voor haar bijbaan als gids van een privécollectie kleedt ze zich netter aan, met een rokje en een jasje. 'Je past je aan aan je clientèle.'

ROTTERDAM VS AMSTERDAM

Sophie Bargmann (24) loopt door de galerie in een outfit die alle streetstylefotografen bij een *fashion week* zou alarmeren: een blauw fluwelen pak met grote schoudervullingen, zwarte pumps eronder, knalroze lippen. Ze is eigenlijk geen gallerina, maar de galeriehouder zelf. Gallerista, in haar woorden. 'Galeriehouder klinkt zo suf.' Enkele maanden geleden was Sophie nog kunst- en modejournalist, nu bestiert ze Ababa in Rotterdam, een galerie met betaalbaar werk, veelal van gevestigde Nederlandse kunstenaars. Een kennis – Jeroen Everaert van Mothership, dat kunstprojecten in de openbare ruimte produceert – had het plan voor Ababa, maar zocht nog iemand om het uit te voeren. Sophie zei ja, en moest in veertig dagen de wanden vullen. 'Het was mijn droom om een eigen galerie te beginnen,' zegt ze. 'Ik keek natuurlijk ook naar *Sex and the City*.'

'DE SCHOENEN
EN TASSEN VAN
GALLERINA'S
VOORSPELLEN
HET MODE-
BEELD VOOR
VOLGEND JAAR'

De Rotterdamse kunstwereld is ruiger, vertelt de gallerista, en experimenteler dan de Amsterdamse. Dat is te zien aan de inrichting van de galerie: in plaats van de gebruikelijke witte muren heeft Ababa paarse muren, met een grote graffiti-schildering van Simon Schrikker in het midden. 'Rotterdam is altijd in opbouw. Iedereen probeert steeds iets nieuws. In Amsterdam vind je de klassieke schilderkunst. Perfecte meisjes als Charlotte en Marnie ken ik niet in Rotterdam. Het hoeft hier niet zo chic allemaal.'

Dat je als galeriemeisje ook met mode bezig bent, is voor haar vanzelfsprekend. 'Je bent zowel in mode en in kunst met esthetiek bezig, met combinaties van kleur, vorm en materiaal. Op kleding kun je die blik direct toepassen.'

In Amerika wordt er op blogs en in kranten niet alleen in bloemrijke taal over de gallerina gemijmerd, er is ook veel discussie over de stereotype manier waarop de beroepsgroep wordt afgeschilderd. Op *frieze.com* noemde een curator het een denigrerende, seksistische term. Een galerieassistent is namelijk niet per se vrouwelijk en heeft meer verantwoordelijkheden dan alleen de telefoon opnemen, zoals de beeldvorming wil. De gallerina aan de receptie wordt vaak gepasseerd door verzamelaars die slechts met de eigenaar zaken willen doen. Maar de assistenten hebben evengoed verstand van kunst.

Die keerzijde vindt geen weerklank bij Nederlandse gallerina's. 'Als een verzamelaar op een beurs vraagt of hij mijn baas kan spreken en die is net even weg, dan willen ze bijna altijd wel eerst naar mij luisteren,' zegt Nina. 'Daarin merk je overigens wel verschil tussen internationale kopers of Nederlanders. In Nederland is het: jij werkt voor de galerie, dan zal het wel goed zijn.'

De assistenten van Annet Gelink hebben dezelfde ervaring. 'Als Annet druk is, vertel ik de klant alles over de kunstenaar,' zegt Macarena. 'Maar de werkelijke verkoop gaat meestal via haar, omdat zij de verzamelaars gewoon al heel lang kent. Nadine en ik bouwen langzaam aan een eigen klantenkring.'

Nadine en Macarena hebben *Gallery Girls* geprobeerd te kijken, vertellen ze. Na de eerste aflevering konden ze niet meer. 'Het is niet representatief voor wat we hier meemaken. De Gallery Girls zijn zo gemeen tegen elkaar. De Amsterdamse gallerina's gaan juist regelmatig gezellig met elkaar borrelen. Want zo veel zijn er niet.' ↔

babesatthemuseum.com